

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Capvt I. Qvantam animo tranquillitatem conciliet humanæ voluntatis ad
divinam conformatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

LIBER TERTIUS
DE HUMANÆ
VOLUNTATIS
AD DIVINAM
CONFORMATÆ
EMOLUMENTIS.
CAPVT PRIMVM

Quantam animo tranquillitatem conciliet humanæ voluntatis ad divinam Conformatio.

DIXIMVS, quâ ratione divinam voluntatem nosse, quâ nostram illi iungere possimus. Nunc porro dicendum, quid emolumenti proveniat, si humana divinæ semper sit coniunctissima.

§. I.

TAm liberalis est Deus divitiarum & donorum, ut non tantum æternis nos deliciis beare statuerit, sed diem æternitatis velut præoccupans, quo nos ad omnia paratioris propiorisque reddat, è mensâ suâ mittit celestis convivii promissidem, jubetque libare saltem æternæ felicitatis gustulum. Ita nec in fœtenti huius mortalitatis nosocomio deest magnæ illius æternæque cœnæ velut antecœna. Etiam in hoc Orbe inferiore quies est aliqua, sunt etiam hic solatia è cœlo missa. Neque hic impendiis magnis res agitur, solâ opus voluntate ad divinam conformatâ.

In rupe Taboreja vix guttulam gustarat Petrus celestis beatitudinis, & mox: *bonum est, exclamat, nos hic esse, imò jam ebrius videri poterat ab hoc nectare, non enim sciebat quid diceret.* O Petre, præproperum est, hic nectar & ambrosiam expectare: loco meliore dabuntur ista, sed nondum.

Angelus ille Apocalypcticus Joannes: *Factum est, inquit, silentium in cœlo, quasi mediâ horâ.* Quies aliqua designatur, beato Gregorio interprete, quam hic assequuntur, qui divinam voluntatem exequi perinde, ut in cœlo, desiderant, eaque ratione velut in cœli vestibulo degunt. Eò anhelans David: *Et volabo, inquit, & requiescam.* Quò volatus iste? utique ad divinæ voluntatis suavisissimam contemplationem: eò quisquis pertigerit, jam demum respirare incipit & jucundissimè quiescere. Nihil enim ardentioribus votis expetit, quàm hoc unum: *Fiat voluntas tua, sicut in cœlo & in terrâ.* Inter ea certè quæ maximam animo pacem & tranquillitatem conciliant, primum hoc numeratur: Omnibus votis contendere atque aspirare ad constans divinæ voluntatis obsequium. Ita optimus ille scriptor præcipiens, Opta, inquit, semper & ora, ut voluntas Dei integrè in te fiat.

Ecce talis homo ingreditur fines pacis & quietis. Quisquis igitur cum sanctissimo rege illo volare cupit & quiescere, his profectò aliis evehi in altum potest, & pattare admiranda.

§. II.

Optimæ fidei scriptor commemorat de viro religioso, cuius vestes, vel solummodo tactæ valetudinem multis restituebant: hinc ille apud agros venerationi, apud suos admirationi esse cepit, cum tamen nulla in eo virtus singulariter splenderet; vitam enim agebat pro more ceterorum in cœnobio, nec ullis insolitis rigoribus sese macerabat; hoc unum studiosissimè cavere solitus, ne quid aliud unquam veller quàm Deus. Cum itaque sine pharmaci mederetur sapius, rogatus

A à cœnobiarchâ ejus rei causam: Mirari seipsum, agebat, & pudore ob id affici, cum ceteros jejuniis & precibus vix æquet, nedum superet. Ita est, inquit cœnobiarcha, te hominem lætum esse, non nescimus, cetera non inspicendum præ aliis. Simul in omnia pressius inquire, & multa sciscitari cepit antistes, ac animi arcani revelari cupere. Hic vir ille religiosus: Eam, inquit, mihi gratiam à Deo factam jure commemini, quòd ad divinam voluntatem ita me conformarim, ut adversò Deo nunquàm movere velim. Neque verò etiam metu res unquam fore tam turbidas, ut animo cadere, aut conqueri lubear: sed nec ulli, puto, tam prosperi successus mihi sic blandientur, ut ob eos singulari me pariar gaudio compleri. Nam omnia sine discrimine de manu Dei accipio, neque postulo ut ea quæ sunt, arbitratu meo fiant, sed ita fieri quæque volo ut fiant. Ita nihil me voluptate, nihil merore afficit, nihil me turbat, sed nec beat quidquam, nisi sola, nisi una atque unica Dei voluntas.

B Ideo in omnibus omnino precibus, hoc unice flagito, ut divina voluntas in me semper, rebusque creatis omnibus quàm integerrimè perficiatur. Miratus hæc vehementer antistes: Et amabo te, inquit, expone sodes, quis tibi nuper sensus, an non unâ nobiscum acerbè ferebas, cum nefarius homo ignem subiecit nostris ædibus, cum stabulum & horreum, tam multum frumenti & pecoris combustum, damno pæne irreparabili? Ad quæ cœnobiarcha: Hoc, inquit, scias velim, Pater reverende, nihil inde meritis me contraxisse. Nam in more positum habeo, pro his talibus Deo gratias agere, cum certissimus sim, quidquid rerum sit, divinâ permittente Providentiâ fieri, idque omne in nostrum emolumentum. Ideo curæ mihi non est, modicum an multum habeamus sustentandæ vitæ: Deo fido, qui quemvis nostrum a quæ frustulo panis poterit nutrire, ac pane integro. Ita lætus dego & alacer. Hic Cœnobiarcha multa contradi-

C suaviter exprimeret latentes animi sensus. Post variâ: Quin imò, ait ille, per quotidianam mei oblationem divinæ voluntati, eò deveni, ut si præscirem ego, ad inferos me deiciendum decreto immutabili, Deo tamen refractarius esse nollem, modò simul liceret scire, si Deo visum esse, ita Deum velle: imò etiam si oratione Dominicâ vel semel pronuntiata divinum illud decretum rescindere potestas esset, sanè id audere non vellem, sed potius geminas has Deo preces admoveam, Ut æquisssimam sanctissimamque voluntatem suam in me pergeret exsequi, & Ut hanc unam mihi gratiam faceret, quâ veteret totâ æternitate, divinæ voluntati quidquam contrarium cogitare. Cohorruit ad has voces Cœnobiarcha, & pæne in lapidem stetit, oborto utrimque silentio. Demum: Ito, inquit, ito, mi Pater, & propoli huius tenacissimâ maneto. Cælum extra cælum repetisti, & hoc interpreteris gratiam paucissimis factam. Rara immunis est à nemine turbari, à nemine lædi potest. Arcem quietissimam habitat, quisquis se totum ad divinam voluntatem conformat.

§. III.

ITa cœnobitam suum à se dimisit antistes, ipse alto stupore defixus, hæc sequi cepit ratiocinari, & Jam mihi liquet, ait, unde huic viro, quem hominem ridiculum censebant, illa medendi gratia sit. Hæc tanta cum divinâ voluntate conjunctio, ad hoc fastigium suos evehit. Et qui possit Deus hunc talem hominem æternis flammis addicere? repugnat id infinitæ bonitati. Et si fieri cogor, nec longum esse, nec difficile iter, ad hoc culmen solidissimæ Tranquillitatis: neque enim hæc opus inusitata vitæ severitate, non crebris jejuniis, non prolixis vigiliis certandum, omne hoc negotium peragat unicuique generosum VELLE; sed hoc VELLE quod tunc instaurandum, firmèque statuendum, contra divi-

CAPVT II.

Fierine possit, ut quis nunquam tristetur, & an
id arte illā impetrandum, quā nostram di-
vinæ voluntati conformamus.

S Alomōn humanæ sapientiæ pelagus, & magnum
portentum, liberrimè pronuntiavit: Non contristabit
iustum quicquid ei acciderit. Loquitur sapientissimus Rex
de rebus fortuitis, quæ bonæ menti contrā quā vult
obveniunt, perinde si dicat: Mala voluntaria, uti sunt
peccata & noxæ, virtutū bonum utique sollicitum habent & dolore afficiunt: at illa fortunæ ludibria, facul-
tatum amissio, honoris jactura, valetudinis dispendium,
charorum funera virum iustum tam non affligant &
angunt, ut hæc sæpissime beneficii loco numeret; nec
mala putet, sed exercitium patientiæ credat, & pro iis,
ut par est, Deo gratias agat. Nam bonæ menti calami-
tas omnis, occasio est virtutis. Quapropter Hugo illud
(quidquid ei acciderit) acutè expendens: Sicut accidens est,
inquit, auctore philosopho, quod adest & abest præter subjecti
corruptionem: ita præsens tribulatio, & erumna adest, & abest
præter iusti contristationem, & conturbationem.

Ceterum, quod erecto ac hilari animo vir iustus ex-
teriora quavis mala excipiat, Paulus locupletissimus tes-
tis: Repletus sum, inquit, consolatione, superabundo gaudio in
omni tribulatione nostrā. Non in fame tantum aut siti, non
in vinculis solum aut plagis, sed in omnibus arummis
& angustis, in omni tribulatione nostrā: Neque levi tan-
tum lætitiā afficior, sed, repletus sum consolatione, supe-
r abundo gaudio, etiam cum virgis cedor, cum lapidibus
infernor, etiam cum naufragis jactor. Turonenis præ-
sul Martinus à Severo Sulpitio tot annis nunquam ira-
tus, nunquam moestus est visus, sed pacatus semper sibi-
que similis. Ita sanè non contristabit iustum, quicquid ei ac-
ciderit. Chrysostomus omni calculo sententiam hanc
confirmans: Nihil enim aliud, inquit, grave atque acerbum
est, quàm in Dei offensionem incurrere; hoc sublato, non afflicto,
non insidia, non aliud quicquam prudentem animum molestā
afficere queat. Quin potius quemadmodum si exiguum scintil-
lam in magnum pelagus iicias, eam protinus extinxeris: eo-
dem modo molestia omnis quàm liber ingens, si in animum sibi
bene consuevit incidere, confestim perit & evanescit. Hic idem
oris aurei doctor, ut rem quā oculis explicatius subje-
ceret, mentem cælo conferens. Cælum, inquit, altius est
imbris ac pluvii. Cælum quidem cum nubibus obducitur, pati
putatur, sed nihil patitur: Sic & nos etiam si putamur pati, ni-
hil patimur, id est, tristiti quasi nubibus obduci putamur, sed non
tristamur. Sed demus humanæ imbecillitati doloris aliquid &
mœstitiæ, sed quale hoc aut quantum? Ambrosius: Esto, in-
quit, in illis, hoc est, in laboribus, aliquid acerbatis. Quem
virtus animi non abscondit dolorem? Neque enim profundum
mare negaverim, quia vadosa sunt littora; neque cælum lucidū,
quia interdum obtegatur nubibus; neque terram secundam, quia
aliquibus locis jejuna glareæ est; aut lætas segetes, quia inter-
mixtam solent habere sterilem avenam. Similiter puta beatæ
messis conscientia interpellari aliquo acerbō dolore, tamen ma-
nipulis vitæ beatæ, si quid forte accidit adversi atque amari-
tudinis, tanquam sterilis avena absconditur, aut tanquam lolii
amaritudo frumenti suavitatē obducitur. Ergo, non contri-
stabit iustum quicquid ei acciderit. Sentiet tristitiam,
non consentiet; tegetur nubibus cælum, non subverte-
tur; lolium miscebit se tritico, sed non nocebit. Non sen-
tire mala sua, non est hominis; at non ferre, non est viri.

§. I.

NEquè solum Christiana sapientia hoc capit: præcis
etiam hoc animi robur non ignotum. Verè ceci-
nit Venerinus vates.

nam voluntatem prudenter nil unquam admittere. Ita A
Chrys. form. enim, inquit Chrysostomus, velle efficere posse, uti nolle effi-
ci non posse. Magna vis est voluntatis, quæ efficit nos posse quod
volumus, & non posse illa quæ nolumus.

Quod si quis manè ita se Deo committat: O Dominus
meus & Deus meus, ego me tibi offero in omne bene-
placitum tuum: hodie sciens prudensque contra tuam
voluntatem nil agam: is tamen eodem hoc die aut veri-
tam ganeam, aut infame prostibulum subeat, aut aliis ad
vitia occasionibus temere sese indulgeat, hic quidem
homo cum Deo ludere, & alterā panem, hac verò ma-
nu scorpionem porrigere censendus est. Ita Porcius di-
vinæ voluntati subjectissimum se quidem polliceri, ni-
hilominus aliorum opibus, aut famæ nominique infi-
dias struere, invidiam in se sponte admittere, ab ira non
preveniri, sed illam ultro accersere, hoc joculari est cum
Deo, & vitiatorum moram impellere, atque ostium apre-
rire vix dum rogantibus admitti. Et quodnam hoc amo-
ris symbolum? Anno te, sed hunc à me colaphum accipe:
aut: Non patiar me separari à te, at cum occasio invitat
in rogis angusto calle, quem verbis ante adeo demul-
seram, jam manu dejicio in voraginem. Ad solemus pi-
gerimis nos vocibus defendere: Non potui aliter. His
Chrysostomus respondens: Nec enim quisquam, ait, pote-
rit excusari, quasi voluerit, & non poterit: cum confitetur cum
idcirco non potuisse, quia noluit, ut nolens volentis exemplo dam-
netur, & volens, quia implevit quæ voluit, muneretur.

§. I. V.

Illud ergo colloquium inter duos religiosos viros, cap-
tu difficile non est, & fateri cogimur, viam nemini
obstrictam, ad illum Tranquillitatis apicem; ad hunc
paradisi nemini ocellum ostium: quilibet hoc unum
potest, Velle quod vult Deus, iam ingressus est; nullius aut
ordinis, aut sexus, aut ætatis homines hinc arcantur. Ve-
rū duo præcipuè in narrato colloquio capita sunt in-
stitutionis tam eximie, ut ea probè cepisse, sit hic pal-
mam obtinuisse.

Primum: Altissimè animo imbibere, quicquid sit,
divinæ fieri providentiæ, quæ ad suum finem atque ad
beatitudinem disponit universa, prout secretissimo Dei
iudicio placuit ab omni ævo. Omnia certa, & in æter-
num dicta lege decurrunt. Pulchrè de hoc Seneca: Causa
sa pendet ex causis, inquit, privata ac publica longus ordo re-
rum trahit. Ideo fortiter omne ferendum est: quia non, ut puta-
mus, incidunt cuncta, sed veniunt. Olim constitutum est, quid
gaudeas, quid fleas: & quamvis magnā videatur varietas sin-
gularum vitæ distingui, summa in unum venit. Accepimus per-
turbamur. Quid ita indignamur, quid querimus: ad hoc
parati sumus. Utatur, ut vult, suis natura corporibus: nos læti
ad omnia & fortes cogitemus, nihil perire de nostro.

Alterum: Facere quod in se est, cetera omnia divinæ
Providentiæ liberalissimā confidentiā transferre: forte
sua contentum vivere, de alienā non inquirere, nec
ulli beatiorem invidere. Hæc sunt quæ perducunt in
propugnaculum Tranquillitatis inexpugnabile: hæc illa
virtutum omnium panoplia est. Hanc verò nunquam
induunt illi, qui caduca hæc amant, velut sua & perpe-
tua bona, qui se propter illa suspiciunt, qui divinæ
Providentiæ non satis fidunt. hi ad levissimarum inju-
riarum motus collabuntur; jacent & mœrent, cum va-
nos & pueriles animos, omnis solidæ voluptatis ignaros,
falsæ & mobilia oblectamenta destituunt. At ille qui se
læti rebus non inflat, nec mutatis contrahit, divinæ de
se Providentiæ plenissimè fidet; adversus utrumque sta-
tum invictum animum tenet exploratæ firmitatis: om-
nium virtutum panopliā munitus est. Verbo: Vult quod
vult Deus.